

**Centraal Bureau
voor de Statistiek**

Microdata Services

**Documentatie
Nationaliteitskenmerken van alle in de
Gemeentelijke Basisadministratie
Persoonsgegevens (GBA) ingeschreven personen
(GBANATIONALITEITBUS)**

Datum: 18 april 2023

Bronvermelding

Publicatie van uitkomsten geschiedt door de onderzoeksinstituting of de opdrachtgever op eigen titel. Verwijzing naar het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) betreft uitsluitend het gebruik van de niet-openbare microdata. Deze microdata zijn onder [bepaalde voorwaarden](#) voor statistisch en wetenschappelijk onderzoek toegankelijk. Voor nadere informatie microdata@cbs.nl. Dat wordt als volgt geformuleerd:

“Resultaten [gedeeltelijk] gebaseerd op eigen berekeningen [*naam onderzoeksinstituting, c.q. opdrachtgever*] op basis van niet-openbare microdata van het Centraal Bureau voor de Statistiek betreffende *Nationaliteitskenmerken van alle in de Gemeentelijke Basisadministratie Persoonsgegevens (GBA) ingeschreven personen.*”

Engelse versie

“Results based on calculations by [*name of research institution or commissioning party*] using non-public microdata from Statistics Netherlands.”

Under [certain conditions](#), these microdata are accessible for statistical and scientific research. For further information: microdata@cbs.nl.

Beschikbare bestand(en):

Het bestand is beschikbaar over de periode 1994 t/m 2022 (longitudinaal).

In de [Versiegeschiedenis](#) ziet u een overzicht van de beschikbare bestanden.

De gebruiker dient rekening te houden met het volgende:

- Zie [Onderzoeksomschrijvingen](#) voor meer informatie over alle onderzoeken.

Inhoudsopgave

Bronvermelding	2
Beschikbare bestand(en):	3
1. Inleiding	5
2. Toelichting op de inhoud van de bestanden	6
Onderwerp microdatabestand(en)	6
Beschrijving	6
Beschrijving van de populatie	6
Methodologie	7
Bijlagen	8
3. Bestandsopbouw en toelichting	9
Bestandsopbouw	9
Toelichting op de variabelen	10
RINPERSOONS	10
RINPERSOON.....	10
GBADATUMAANVANGNATIONALITEIT	11
GBADATUMEINDENATIONALITEIT	11
GBANATIONALITEIT1	11
GBANATIONALITEIT2.....	12
GBATYPENATIONALITEIT.....	13
Versiegeschiedenis	14

1. Inleiding

Het team Microdata Services van het CBS stelt, onder [bepaalde voorwaarden](#), niet-openbare microdata (geanonimiseerde data op persoons-, bedrijfs- en adresniveau) toegankelijk voor statistisch en wetenschappelijk onderzoek. Dit rapport beschrijft de inhoud en structuur van “*Nationaliteitskenmerken van alle in de Gemeentelijke Basisadministratie Persoonsgegevens (GBA) ingeschreven personen*”.

Hoofdstuk 2 beschrijft in het algemeen de microdatabestanden zoals populatieafbakening, methodologische bijzonderheden, kwaliteit en herkomst van de gegevens.

In hoofdstuk 3 wordt de bestandsindeling gegeven en worden voor de categoriale variabelen alle mogelijke scores en hun betekenis opgesomd.

2. Toelichting op de inhoud van de bestanden

Onderwerp microdatabestand(en)

Dit onderwerp is afkomstig uit het [Stelsel van Sociaal-statistische Bestanden \(SSB\)](#).

Beschrijving

Bevat van alle personen die vanaf 1 oktober 1994 in de BRP voorkomen de eerste nationaliteit, indien van toepassing de tweede nationaliteit, de typering van de nationaliteiten op basis van aantal nationaliteiten met de datum aanvang en datum einde van elke nationaliteit. Het bestand is van het bus-type. Met bus-type wordt bedoeld dat het databestand (de component) een vorm heeft waarbij in een record (een rij in het bestand) attributen aan een entiteit zijn gekoppeld met behulp van een tijdsleutel. De tijdsleutel bestaat uit een aanvangsdatum en een einddatum. Wanneer er een wijziging plaatsvindt in één of meerdere attributen, ontstaat er een nieuw record. Er mag voor een specifieke entiteit geen overlap zijn in de tijdsleutels van opeenvolgende records. De Basisregistratie Personen (BRP) bevat informatie over zowel ingezetenen als niet-ingezetenen van Nederland. Het bestand (component) maakt onderdeel uit van het Stelsel van Sociaal statistische Bestanden (SSB) van het CBS. De component is een gecoördineerde versie en bevat informatie tot en met 31 december JJJJ. Alleen de informatie over het laatste jaar is gecoördineerd. Nationaliteit is het wettelijk onderdaan zijn van een bepaalde staat (staatsburgerschap). Personen kunnen meerdere nationaliteiten hebben. In de Wet BRP (Basisregistratie Personen), die is ingegaan op 6 januari 2014, is bepaald dat bij personen met de Nederlandse nationaliteit geen gegevens meer worden opgenomen over een tweede of volgende nationaliteit. Dit betekent dat vanaf 6 januari 2014 bij eerste inschrijving van Nederlanders in de BRP geen gegevens over eventuele niet-Nederlandse nationaliteiten meer worden vastgelegd. Bij Nederlanders die al ingeschreven stonden worden gegevens over niet-Nederlandse nationaliteiten sinds 31 januari 2015 niet meer bijgehouden. Dit betekent dat de variabelen GBANATIONALITEIT2 en GBATYPENATIONALITEIT vanaf 6 januari 2014 NIET MEER BRUIKBAAR zijn. Het gaat hier overigens om het niet meer registreren van een eventuele tweede of volgende nationaliteit in de BRP. Hierdoor lijkt het alsof de persoon de niet-Nederlandse nationaliteit heeft verloren. Dit is niet het geval. Met de invoering van de Wet BRP is er niets gewijzigd in de nationaliteit(en) van de ingeschrevenen.

Beschrijving van de populatie

Bevat gegevens over nationaliteit(en) van alle personen die vanaf 1 januari 1994 in de BRP ingeschreven zijn (geweest). De Basisregistratie Personen (BRP) bevat informatie over zowel ingezetenen als niet-ingezetenen van Nederland. Ingezetenen zijn personen die als inwoner staan ingeschreven in het bevolkingsregister van een Nederlandse gemeente. Niet-ingezetenen zijn personen die geen inwoner van Nederland (meer) zijn maar wel een relatie met de Nederlandse overheid hebben. Men kan daarbij denken aan emigranten die in het buitenland een AOW-uitkering krijgen en en van nationaliteit wijzigen. Zo iemand is ooit ingezetene geweest maar nu niet meer. Ook een buitenlandse werknemer die nog nooit ingezetene is geweest is in deze component opgenomen. De populatie niet-ingezetenen is niet volledig.

Informatie over ooit-ingezetenen van voor 1 oktober 1994 is voor een deelverzameling van personen beschikbaar. Met ingang van versie 2018 zijn de volgende wijzigingen van kracht: - in de GBA-buscomponenten wordt de periode die wordt beschreven iets uitgebreid. Voorheen werd informatie van iedereen opgenomen die vanaf 1 januari 1995 tot 31 december jyyy ingezetene van Nederland is geweest. Die periode wordt 1 oktober 1994 tot 31 december jyyy. Daarenboven wordt waar aanwezig ook informatie van personen die inwoner van Nederland zijn geweest voor 1 oktober 1994 opgenomen voor zover beschikbaar vanuit de BRP. Denk daarbij bij voorbeeld aan de voor 1 oktober 1994 naar Spanje geëmigreerde persoon die AOW ontvangt. - de datum einde van de laatst bekende periode werd op 31 december jyyy gezet maar wordt nu gevuld met een bekende datum als er al informatie aanwezig is over die datum en anders wordt die datum op 31 december 2050 gezet. Als satco zul je met name moeten letten op de verandering in datum einde aanpassingen vergt in de programmatuur die van deze variabele gebruik maakt. Over ooit-ingezetenen die actueel niet-ingezetene zijn hoeft de getoonde gegevens m.b.t. nationaliteit niet actueel te zijn. De kwaliteit hangt af van de bijhouding door de algemene bestuursorganen (ABO), zoals bijvoorbeeld de belastingdienst.

Methodologie

Wanneer gebruik je dit bestand? Het bestand wordt gebruikt om persoonskenmerken toe te voegen aan personen binnen populaties die uit andere bestanden afkomstig zijn. Dit bestand is NIET geschikt om de stand van de bevolking, zoals die (ooit) zijn gepubliceerd door team Demografie, uit af te leiden. Hiervoor wordt verwezen naar de component GBASTANDBEVOLKINGJJJTABVV. Dit bestand is NIET geschikt om het jaarlijkse aantal nationaliteitswijzigingen te bepalen zoals die (ooit) zijn gepubliceerd door team Demografie. Hiervoor zijn twee redenen te benoemen:

- Doordat de datum aanvang slaat op de ingangsdatum van de combinatie van twee nationaliteiten is het uitermate lastig te bepalen welke nationaliteit (de eerste, de tweede of beide) feitelijk is gewijzigd;
- Alle wijzigingen die betrekking hebben op berichten uit het verleden, die in een later jaar bekend zijn geworden, worden ook in oudere jaren verwerkt. Hiervoor wordt verwezen naar bestand GBANATGEWIJZIGDENMASSABUS.

Nagekomen berichten worden binnen de demografische statistieken niet altijd geteld bij het jaar van gebeurtenis maar in het jaar ontvangst. Binnen deze bus is het niet mogelijk om hierin onderscheid te maken. Het bestand is een gecoördineerde versie van een levende bus. Dit betekent dat de informatie over alleen het laatste jaar definitief is en aansluit op de op StatLine gepubliceerde informatie van team Demografie. Veranderingen in het verleden die (veel) later bekend worden, worden alsnog op de feitelijke gebeurtenisdatum in de bus verwerkt. Hierdoor sluit de informatie over alle overige perioden binnen dezelfde component niet aan op de op StatLine gepubliceerde informatie van team Demografie. Indien peilmoment is 1 januari JJJJ+1 én de informatie moet aansluiten op de op StatLine gepubliceerde informatie van team Demografie dan gebruik je de gecoördineerde component van JJJJ (de component loopt tot 31 december JJJJ-1 00:00, dit is inclusief 1 januari JJJJ+1 00:00). De gecoördineerde component bevat weliswaar informatie over een reeks van jaren maar alléén het laatste jaar in de

component is definitief. Dit betekent dat voor elk jaar output een andere versie (jaar) van de gecoördineerde component gebruikt dient te worden. In alle andere gevallen kan gebruik worden gemaakt van de niet-gecoördineerde versie. Ook kunnen dan met diezelfde component één analysebestand met meerdere perioden tegelijk worden gemaakt. Enkele voorbeelden: Peilmoment Status cijfers Component 1-1-2015 volgens StatLine gecoördineerd, 2014 31-5-2012 volgens StatLine gecoördineerd, 2013 2012 volgens StatLine gecoördineerd, 2013 De publicatie van nationaliteiten moet volgens een standaard nationaliteitenpublicatielijst plaatsvinden. Deze lijst bevat per publicatiejaar de actuele nationaliteiten. De nationaliteitcodes kunnen worden omgecodeerd naar deze nationaliteitenlijst met behulp van het referentiebestand NATAKTUEELJJJREFVV. De nationaliteitcodes met omschrijvingen zijn voor Remote Access en On-ite gebruikers te vinden in: K:

`\Utilities\Code_Listings\SSBreferentiebestanden\NATAKTUEELREFV1.sav.`

Bijlagen

variabelenwaardenGBANATIONALITEITBUS.xlsx

3. Bestandsopbouw en toelichting

Bestandsopbouw

Onderstaand volgt een overzicht van alle variabelen.

VolgNr	Naam	Formaat
1	RINPERSOONS	A1
2	RINPERSOON	A9
3	GBADATUMAANVANGNATIONALITEIT	A8
4	GBADATUMEINDENATIONALITEIT	A8
5	GBANATIONALITEIT1	A4
6	GBANATIONALITEIT2	A4
7	GBATYPENATIONALITEIT	A1

Toelichting op de variabelen

In deze paragraaf wordt informatie over de variabelen gegeven.

RINPERSOONS

Samen met RINPERSOON identificeert dit nummer de persoon

Definitie

De bron waaruit een persoon identificerend nummer is afgeleid.

Toelichting bij de definitie

In de meeste gevallen is de bron van de persoon-id de Gemeentelijke Basisadministratie Persoonsgegevens (GBA).

Codelijst

Waarde	Label
R	RINPERSOON WEL IN GBA/BRP

RINPERSOON

Samen met RINPERSOONS identificeert dit nummer de persoon

Definitie

Dit nummer identificeert een natuurlijk persoon. Het is een betekenis- en dimensieloos nummer.

Toelichting bij de definitie

In de meeste gevallen gaat het om een omzetting van het A-nummer uit de Gemeentelijke Basisadministratie Persoonsgegevens (GBA). Omdat het A-nummer zeer identificerend is, wordt het voor toepassingen binnen het CBS (waaronder het uniek houden van aan personen gerelateerde informatie en het koppelen van verschillende registraties) vervangen door het RINPERSOON. RIN staat voor Record Identification Number. Door de aan een RINPERSOON gekoppelde data in voldoende mate te verwijderen of te hercoderen, is het feitelijk onmogelijk om een RINPERSOON aan een specifiek persoon toe te rekenen. De omzetting van een A-nummer naar een RINPERSOON geschiedt door het CBS.

Toelichting bij het gebruik

Samen met de indicator voor de oorsprong van persoon-id identificeert dit nummer een uniek natuurlijk persoon.

GBADATUMAANVANGNATIONALITEIT

Datum aanvang nationaliteitencombinatie persoon JJJJMMDD

Definitie

Datum waarop een nationaliteit of een nationaliteitencombinatie van een persoon is ingegaan.

Toelichting bij de definitie

Datum zoals vastgelegd in de Nederlandse gemeentelijke bevolkingsregisters. Nationaliteit(en)combinatie: combinatie van nationaliteit 1 van de persoon en eventueel nationaliteit 2 van de persoon. Nationaliteit is het wettelijk onderdaan zijn van een bepaalde staat (staatsburgerschap).

Toelichting bij het gebruik

Een persoon die van nationaliteit verandert, een (nieuwe) nationaliteit verkrijgt (inclusief door geboorte of door immigratie) of een nationaliteit verliest, heeft als datum aanvang nationaliteit GBADATUMAANVANGNATIONALITEIT.

GBADATUMEINDENATIONALITEIT

Datum beëindiging nationaliteitencombinatie persoon JJJJMMDD

Definitie

Datum waarop een nationaliteit of een nationaliteitencombinatie van een persoon is geëindigd.

Toelichting bij de definitie

Datum zoals vastgelegd in de Nederlandse gemeentelijke bevolkingsregisters. Nationaliteit(en)combinatie: combinatie van nationaliteit 1 van de persoon en eventueel nationaliteit 2 van de persoon. Nationaliteit is het wettelijk onderdaan zijn van een bepaalde staat (staatsburgerschap).

Toelichting bij het gebruik

Een persoon die:

- van nationaliteit verandert,
- een (nieuwe) nationaliteit verkrijgt (inclusief door geboorte of door immigratie),
- een nationaliteit verliest, overlijdt of
- vertrekt naar het buitenland,

heeft als datum einde nationaliteit GBADATUMEINDENATIONALITEIT.

Als aan het eind van de waarnemingsperiode geen einde aan de nationaliteitencombinatie persoon is gekomen dan is in de huidige versies van de GBANATIONALITEITBUS de GBADATUMEINDENATIONALITEIT gevuld met een fictieve datum die op of na de laatste datum van waarneming valt.

GBANATIONALITEIT1

Nationaliteit 1 van de persoon

Definitie

Het wettelijk onderdaan zijn van een bepaalde staat (staatsburgerschap).

Toelichting bij de definitie

Afgeleide variabele gebaseerd op de nationaliteitsgegevens van de persoon zoals vastgelegd in de BRP. Personen die geen nationaliteit hebben, zijn staatloos. Personen kunnen meerdere nationaliteiten hebben, zijn worden ook wel als polypatriden aangeduid.

Toelichting bij het gebruik

De publicatie van nationaliteiten moet volgens een standaard nationaliteitenpublicatielijst plaatsvinden. Deze lijst bevat per publicatiejaar de actuele nationaliteiten. De nationaliteitcodes moeten worden omgecodeerd naar deze nationaliteitenlijst met het referentiebestand NATAKTUEELJJJREFVV. De nationaliteitcodes met omschrijvingen zijn voor Remote Access en On-ite gebruikers te vinden in: K:

`\Utilities\Code_Listings\SSBreferentiebestanden\NATAKTUEELREFV1.sav.`

Om dubbel tellingen te voorkomen wordt in statistische overzichten aan personen die meerdere nationaliteiten hebben, slechts één nationaliteit toegekend. Daartoe worden prioriteringsregels gesteld. Die komen erop neer dat iemand met de Nederlandse nationaliteit in de statistiek steeds Nederlander is. Voor mensen die niet de Nederlandse nationaliteit bezitten, geldt de volgorde: nationaliteit van één van de Benelux-landen, nationaliteit van een staat binnen de Europese Unie, andere Europese nationaliteit, niet-Europese nationaliteit. Personen die geen nationaliteit hebben, zijn staatloos.

GBANATIONALITEIT2

Nationaliteit 2 van de persoon

Definitie

Het wettelijk onderdaan zijn van een bepaalde staat (staatsburgerschap).

Toelichting bij de definitie

Afgeleide variabele gebaseerd op de nationaliteitsgegevens van de persoon zoals vastgelegd in de BRP. Personen die geen nationaliteit hebben, zijn staatloos. Personen kunnen meerdere nationaliteiten hebben, de z.g. polypatriden.

Toelichting bij het gebruik

In de Wet BRP (Basisregistratie Personen), die is ingegaan op 6 januari 2014, is bepaald dat bij personen met de Nederlandse nationaliteit geen gegevens meer worden opgenomen over een tweede of volgende nationaliteit. Dit betekent dat vanaf 6 januari 2014 bij eerste inschrijving van Nederlanders in de BRP geen gegevens over eventuele niet-Nederlandse nationaliteiten meer worden vastgelegd. Bij Nederlanders die al ingeschreven stonden worden gegevens over niet-Nederlandse nationaliteiten sinds 31 januari 2015 niet meer bijgehouden. Dit betekent dat de variabelen GBANATIONALITEIT2 en GBATYPENATIONALITEIT vanaf 6 januari 2014 NIET MEER BRUIKBAAR zijn. Het gaat hier overigens om het niet meer registreren van een eventuele tweede of volgende nationaliteit in de BRP. Hierdoor lijkt het alsof de persoon de niet-Nederlandse nationaliteit heeft verloren. Dit is niet het geval. Met de invoering van de Wet BRP is er niets gewijzigd in de nationaliteit(en) van de ingeschrevenen.

De nationaliteitcodes met omschrijvingen zijn voor Remote Access en

On-Site gebruikers te vinden in: K:

\Utilities\Code_Listings\SSBreferentiebestanden\NATAKTUEELREFV1.sav.

Om dubbel tellingen te voorkomen wordt in statistische overzichten aan personen die meerdere nationaliteiten hebben, slechts één nationaliteit toegekend. Daartoe worden prioriteringsregels gesteld. Die komen erop neer dat iemand met de Nederlandse nationaliteit in de statistiek steeds Nederlander is. Voor mensen die niet de Nederlandse nationaliteit bezitten, geldt de volgorde: nationaliteit van één van de Benelux-landen, nationaliteit van een staat binnen de Europese Unie, andere Europese nationaliteit, niet-Europese nationaliteit. Personen die geen nationaliteit hebben, zijn staatloos.

GBATYPENATIONALITEIT

Nationaliteitstype van de persoon.

Definitie

Het aantal en de combinatie van nationaliteiten van een persoon, onderscheiden naar Nederlandse en niet-Nederlandse nationaliteiten.

Toelichting bij de definitie

Afgeleide variabele gebaseerd op nationaliteit(en) van een persoon zoals vastgelegd in de BRP.

Toelichting bij het gebruik

In de Wet BRP (Basisregistratie Personen), die is ingegaan op 6 januari 2014, is bepaald dat bij personen met de Nederlandse nationaliteit geen gegevens meer worden opgenomen over een tweede of volgende nationaliteit. Dit betekent dat vanaf 6 januari 2014 bij eerste inschrijving van Nederlanders in de BRP geen gegevens over eventuele niet-Nederlandse nationaliteiten meer worden vastgelegd. Bij Nederlanders die al ingeschreven stonden worden gegevens over niet-Nederlandse nationaliteiten sinds 31 januari 2015 niet meer bijgehouden. Dit betekent dat de variabelen GBANATIONALITEIT2 en GBATYPENATIONALITEIT vanaf 6 januari 2014 NIET MEER BRUIKBAAR zijn. Het gaat hier overigens om het niet meer registreren van een eventuele tweede of volgende nationaliteit in de BRP. Hierdoor lijkt het alsof de persoon de niet-Nederlandse nationaliteit heeft verloren. Dit is niet het geval. Met de invoering van de Wet BRP is er niets gewijzigd in de nationaliteit(en) van de ingeschrevenen.

Codelijst

Waarde	Label
-	Onbekend
1	uitsluitend Nederlandse nationaliteit
2	Nederlandse + niet-Nederlandse nationaliteit
3	Nederlandse + 2 niet-Nederlandse nationaliteiten
4	Nederlandse + 3 niet-Nederlandse nationaliteiten
5	uitsluitend niet-Nederlandse nationaliteit / onbekend
6	2 niet-Nederlandse nationaliteiten
7	3 niet-Nederlandse nationaliteiten
9	niet van toepassing
.	niet bruikbaar

Versiegeschiedenis

<i>Bestandsnaam</i>	<i>Reden</i>
GBANATIONALITEIT2022BUSV1	Vervangt 2021V1